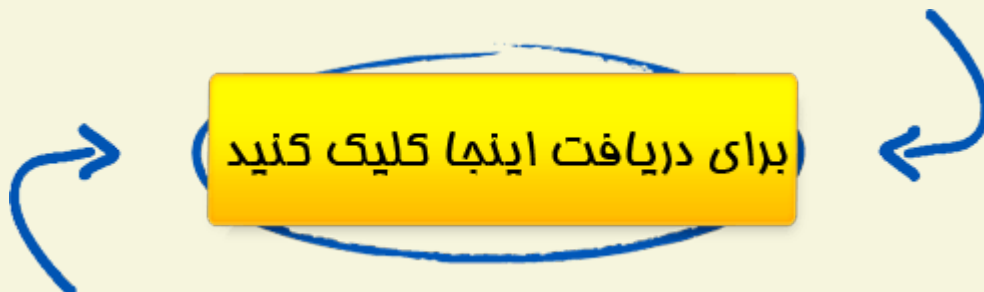

دانلود مقاله تاثیر نظریه حرکت جوهری ملاصدرا بر معماری ایرانی

جهت مشاهده [دانلود مقاله تاثیر نظریه حرکت جوهری ملاصدرا بر معماری ایرانی](#) به پایین همین صفحه مراجعه

نمایید

تعداد صفحات : 11 صفحه

چکیده:

با توجه به اینکه هر تفکری می تواند تاثیراتی را بر جامعه و ساختارهای کالبدی جامعه داشته باشد و ارزشهای جوامع را با توجه به تفکراتی که در آن ریشه دارد شکل دهد، نیاز است برخی تفکرات تاثیرگذار بر جامعه و در نتیجه بر ساختارهای معماری مورد بازشناسی قرار گیرند بدین سبب این مقاله به تاثیرات نظریه ملاصدرا در رابطه با حرکت جوهری پرداخته و توانسته تا حدودی عوامل موثر این اندیشه بر ساختارهای معماری را مورد بازشناسی قرار دهد، این مقاله با طرح سوالی در مورد اینکه چگونه نظریه ملاصدرا در رابطه با حرکت جوهر می تواند عامل موثری بر معماری باشد؟ به پژوهش پرداخته است، که در نهایت به این نتیجه منجر شده که هویت اجسام براساس تعاریف ملاصدرا شکلی جدید بخود گرفته و تاثیرات آن در حرکت، زمان، مکان، فضا و معماری نمود یافته است.

واژه های کلیدی: حرکت، زمان، مکان، فضا، معماری

مقدمه:

ملاصدرا درباره حرکت، نظریه جدیدی عرضه کرد که به حرکت جوهری مشهور است. تا قبل از آن تمامی فلاسفه مسلمان حرکت را در جوهر محال میدانستند. در این میان می توان به افرادی همچون ارسطو و فارابی اشاره کرد که بر این عقیده بودند در جوهری هستی تغییر وجود ندارد. و دلیل آنها این بود که پس لازمه ی فرض حرکت در جوهر ظاهرا قبول تباهی و نابودی شی متحرک است مثلا زندگی یک جاندار در یک چرخه باعث تباهی و نابودی آن می شود؛ هر حرکتی به متحرک نیازمند است و اگر متحرک تباه شود دیگر چیزی نیست که حرکت کند؛ بنابراین حرکت در جوهر ظاهرا نه تنها متحرک را گم می کند بلکه اصل حرکت را هم زیر سوال می برد. اما ملاصدرا برخلاف بقیه معتقد به حرکت در جوهر بود و بدین منظور موفق شد چهار جریان فکری یعنی کلام، عرفان، فلسفه افلاطون و فلسفه ارسطو را در یک نقطه گرد آورد و نظام فلسفی جدید و مستقلی به وجود آورد (فشاهی، محمدرضا، بغداد، ارسطوی، ۱۳۸۰، ص. ۴۸) نظریه حرکت جوهری ملاصدرا براین نکته تاکید داشته که، جوهرعالم، دائما در حرکت و تغییر و تجدد است و این حرکت لازمه ی ذات جوهر

این عالم است و هرگز از آن منفک نمی گردد(راشد، حسینعلی، ۱۳۸۸، ص.۵۶) بنابراین در این دیدگاه دگرگونی در هر لحظه باعث تغییر هویت در شیء می شود، مثلا تکه یخی که آب می شود یا نوزادی که به فردی جوان تبدیل می شود و یا پيله پروانه ای که در یک فرایند دگرپسی به پروانه تبدیل می شود و غیره همه نمونه هایی از نظریه حرکت جوهری ملاصدرا هستند. این بینش را می توان در کلام و ابیات مولوی نیز جست و جو کرد:

هر نفس نو می شود دنیا و ما ***** بی خبر از نو شدن اندر بقا

عمر همچون جوی نو می رسد ***** مستمری می نماید در جسد

شاخ آتش را بجنابانی به ساز ***** در نظر او می نماید بس دراز

این درازی خلقت از تیزی صنع ***** می نماید سرعت انگیزی صنع

و یا آیه هایی از قران که بر این موضوع دلالت دارند مثلا در آیه ای آمده «کوه ها را می بینی و گمان می کنی جامد و بر یک جا ایستاده اند، در حالی که مانند ابر در حرکت و گذرند»(راشد، حسینعلی، ۱۳۸۸، ص.۵۷) ملاصدرا برای رفع ابهامات در نظریه خود اصالت اشیاء را به دو بخش تقسیم کرده که بخش اول) موجودیت ثابت است که مرتبه ای معین دارد و نزول و صعود نمی کند و به اندازه ی خود از ظرفیتها و نعمتها برخوردار است. بخش دوم) موجودیت متغییر سیال و جاری است و به جهت ضعف وجود از ثبات و قرار محروم بوده یعنی متحرک بوده و وجود آن در بستر حرکت بصورت پخش و پراکنده است. بنابراین برای درک این موجودیت نیاز به حرکت در امتداد جهات سه گانه (طول، عرض و ارتفاع) است و بدین منظور هر جا جسمی باشد بعد و امتداد از ذات آن جدا نشدنی خواهد بود. و همچنین برای درک یک جسم بصورت طبیعی علاوه بر ابعاد سه گانه مکانی یک بعد و امتداد زمان هم باید در نظر گرفته شود و به کشش وجود جسم مادی در امتداد زمان حرکت و تغییر کند بنابراین هویت اجسام در حرکت، زمان، مکان و فضا که عناصر اصلی سازنده معماری هستند معنا می یابد.

سوال:

چگونه نظریه ملاصدرا در رابطه با حرکت جوهر عامل تاثیر گذاری بر معماری شده؟

فرضیه:

هویت اجسام براساس نظریه ملاصدرا معنایی جدیدی یافت که تاثیراتی شگرفی را بر مفاهیم بنیادی معماری (یعنی: حرکت، زمان، مکان، فضا) گذاشته است.

اهداف:

شناخت مفاهیم ماندگار در معماری

ارتباط بین مفاهیم ماندگار با معماری

بازشناسی عوامل تاثیرگذار و تاثیرپذیر در ساختارهای معماری

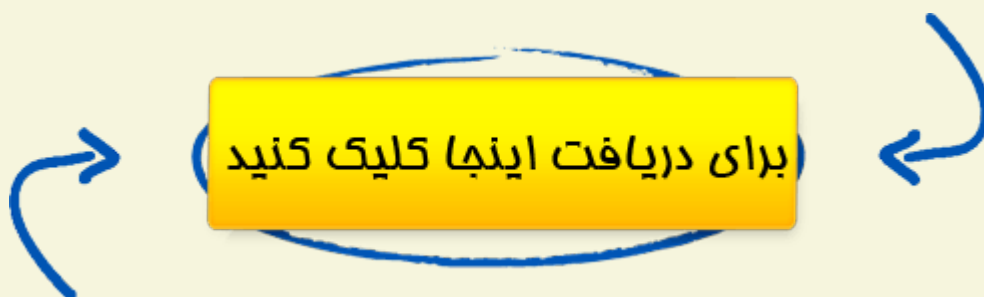
روش تحقیق:

روش تحقیق این مقاله، توصیفی و بصورت کیفی است. جمع آوری اطلاعات به شیوه کتابخانه ای با فیش برداری و مرور متون و با استفاده از انتخاب مفاهیم انجام شده است. این تحقیق با شناخت شاخصه های معنایی و تاثیر آن بر ساختارهای کالبدی دنبال شده است. تجزیه و تحلیل فلسفی، هنری و معماری پایه مطالعات بوده و با استفاده از سرچ اینترنتی و بررسی در مقالات دنبال شده است و با هدف بازشناسی مفاهیم ماندگار ادامه یافته است.

۱- حرکت:

حرکت، جوهره درک فضا است که به تبع خود مساله زمان را مطرح می کند و حرکت و زمان خود از مسائلی هستند که از دیرباز تا به امروز با اندیشه ها و دیدگاه های مختلف در فلسفه، هنر و معماری مطرح بوده اند. در قرآن کریم خداوند عالم را هر روز درکاری می داند و نظم و قانونی که در عالم است را دارای کلیتی ثابت و حقیقتی متغیر می شمرد. حرکتی که از صفات اشیاست و نظر فلاسفه را بسیار به خود مشغول کرده و از آغاز تاریخ و تماس بشر با جهان طبیعت و قلمرو انسان تاکنون، موضوع حرکت و تحول در مقابل مشاهده های حسی و علمی و دریافت های فلسفی قرار گرفته و تمام شئون زندگی مادی و معنوی را رو بنای خود قرار داده و بر آن سایه انداخته است (جعفری، محمدتقی، ۱۳۶۰، ص. ۱۲) در این میان ملاصدرا نیز بر اساس اصالت وجود دیدگاهی بدیع در این زمینه عرضه کرده که حرکت شیء را تابع خود می سازد و آن را مرحله به مرحله تغییر می دهد. حرکت مستلزم هستی و حیات هست و شیء ثابت فاسد می شود. حتی موقعی که مغز آدمی با حرکت و تحول چه درونی و چه برونی روبرو می گردد، دو نوع دریافت برای او رخمی می دهد اول درک خالص حرکت، مانند درک تنوع رنگ ها و تحول وجود و حرکت قطار و پرواز هواپیما و غیره بوده، و در این نوع پدیده ی عینی حرکت مانند سایر اشیا عینی در ذهن ما نقش می بندد. دوم درک بازتابی حرکت است یعنی ذهن ما حرکت را چنان در می یابد که دست به فعالیت زمان سازی می زند و در این حالت است که ما از تماس با حرکت، کشش زمان را به سه صورت خاص

که آنهم مربوط به فعالیت های مغزی است (گذشته، حال و آینده) درک و دریافت می کنیم این امر باعث می شود تا تنوع در عناصر و اشکال ماده و روابط آنها را مشاهده کنیم و بدین شکل تنوع معلول حرکت می شود یا حرکت معلولی از تنوع می گردد (جعفری، محمدتقی، ۱۳۶۰، ص. ۱۳-۱۴) حرکت در هنر را از زمان رنسانس تا نخستین دهه قرن حاضر، مسئله ی پرسپکتیو به خود اختصاص داده است. پرسپکتیو که خود یکی از عوامل اساسی نقاشی بوده تصور فضای سه بعدی رنسانس براساس هندسه اقلیدسی بود، اما در حدود سال ۱۸۳۰ هندسه جدید که برگرفته از نگرشهای جدید هستی شناسانه بود به وجود آمد که پایه آن بر پیش از سه بعد بود. هنرمند دریافت که توصیف کامل یک شیء تنها از یک نقطه، غیر ممکن است؛ چرا که با تغییر نقطه دید، خصوصیات شیء همراه با شیء در فضا حرکت می کند. نقاشی کوبیسم، این امکان تازه را به حد کمال مصور داشت. رسم اشیا به شیوه کوبیسم از یک نقطه دید صورت نمی گیرد؛ بلکه نقاش می کوشد

- [دانلود مقاله بررسی مشارکت و جایگاه آن در تحقق پذیری طرحهای احیاء بافت‌های با ارزش تاریخی](#)
- [دانلود مقاله نقش زبان الگو در پایداری اجتماعی](#)
- [دانلود مقاله بررسی تزیینات در خانه بروجردی ها](#)

از این سایت ها نیز دیدن نمایید

- [ترنس لاین ، مرجع مقالات تخصصی فارسی ایران](#)
- [گت پیپر ، منبع مقالات انگلیسی و فارسی](#)
- [دانش رسان ، بیش از 1.5 میلیون مقاله فارسی](#)